

תקות מנחם

גליון מס'
243⁽⁴⁾

ערש"ק פרשת אמור
ב' אייר יום הולדת אדמו"ר
המהר"ש "לכתחילה אריבער!"
הי' תהי' שנת אל-על* – שנת
ביאת ה'משיח"ח (בגימטריא)

על סיומי הרמב"ם

תדפיס מהספר "תקות מנחם" (ח"ג) שיו"ל בעז"ה על סיומי
הרמב"ם ע"פ - ב"קו" - שיחות והוראות כ"ק אד"ש מה"מ
מאת הרב יקותיאל מנחם שיחי ראפ

ע"פ ההוראה שקיבלתי מכ"ק אדמו"ר מלך המשיח שיליו, להדפיס ולפרסם הדברים הנאמרים בעז"ה בסיומי הרמב"ם,
להראות ולהוכיח הנראה לעני"ד בדרך אפשר, הקשר שבין שיעורי הרמב"ם לפרשה והתאריך שבהם נלמדו,
הנני מוציא לאור עלון זה לכבוד שבת קודש.

ואבקש מהקוראים שיעירוני בהערותיהם, ותודה מראש!

ספר המדע ג'

מחזור ל' (גימטריא "בכח") שנה ז"ך
השלמה לסיום על הלכות תשובה (ב) וסיום ספר המדע
ביום ב' פרשת קדושים י"ד ניסן ערב פסח
הי' תהי' שנת אל-על – שנת ביאת ה'משיח (בגימטריא)

בפועל, יש בהן הוראה תוכנית ורוחנית איך להתנהג בפועל
ובמעשה בעבודת ה' וידיעתו, וההוכחה לכך היא מדברי הרמב"ם
בסוף הלכות "תמורה"⁴ וסיום ספר "הקרבנות", וז"ל: "שרוב
דיני התורה אינם אלא עצות מרחוק⁵ מגדל העצה⁶, לתקן הדעות
וליישר כל המעשים". היינו שכל הדינים של התורה, גם אלו
שנראים רק כהלכות "טכניות", (ולדוגמא דיני ממונות וכיו"ב),
הן הוראות בעבודת ה' ועבודת התשובה, [ועד"ז בענייני מה
שכתבנו לעיל הלימוד מבדיקת חמץ, לעבודת התשובה].
וממשיך אד"ש בשיחתו, שההוכחה מהתורה לדברי הרמב"ם
היא מהפסוק בפרשת ואתחנן⁷: "ויצונו ה' אלוקינו לעשות את
כל החוקים האלה ליראה את ה' אלוקינו"; היינו שכל חוקי
התורה ואפילו הדינים ה"טכניים", כמו דיני ממונות, הם הוראה
בעבודת ה' ויראתו.

"תקות" חוט השני"⁸

סיכום הקשר של ההלכה ברמב"ם לפרשת השבוע ולתאריך.

א. בערב פסח בדיקת חמץ בחורים ובסדקים, וביעור
וביטול חמץ וברוחניות עבודת התשובה ופשפש
במעשים

* * *

ספר אהבה - א

מחזור ל' (גימטריא "בכח") שנה ז"ך

בדיקת חמץ – חיפוש ועשיית תשובה

א. בנוסף למה שכתבנו בגליון הקודם (מס' 241), הקשר של
הלכות תשובה לפרשת אחרי, שבה למדו את רוב ההלכות;
שבתחילת הפרשה מדובר באריכות על עבודת יום הכיפורים,
"שהוא זמן תשובה לכל", כמ"ש הרמב"ם בהלכות אלול¹, ועל
סיום ההלכות שמדובר על תשובה מאהבה, והסיום הוא בערב
חג הפסח, הראשון משלושת הרגלים שהוא כנגד אברהם - דרגת
האהבה [וי"ל ששתי האותיות הראשונות של המילה אברהם -
אב, הם מלשון - אבה; רצון ואהבה וגם זו המשמעות הפשוטה;
כמ"ש "אב המון גוים": ואב מלי אהבה]

ובפרט שהסיום היה בערב פסח, זמן יציאת מצרים - היציאה
מכל ההגבלות, והרמב"ם מדבר על תשובה מאהבה שלמעלה
מטעם ודעת ולמעלה מהגבלות וכמ"ש הרמב"ם²: "ונמצא שוגה
בה תמיד", וכפי הפסוק³ "באהבתה תשגה תמיד".

בנוסף לנ"ל יש קשר בולט וברור של ערב פסח לענין התשובה;
בערב פסח מצווים על ביעור וביטול חמץ ועל בדיקת חמץ,
שההוראה הרוחנית בזה [כמו בכל ענין בתורה יש הוראה
בעבודת ה', "תורה" מלשון - "הוראה"] היא החיפוש והביעור
של החמץ הרוחני ועשיית התשובה על זה. וכמו בתשובה צריך
האדם לחפש ולפשפש במעשיו בכל הפרטים וגם במעשים
החבויים ובנבכי הנפש, ועד"ז בדיקת חמץ היא ע"פ ההלכה
"בחורים ובסדקים".

כל חוקי התורה – ליראת ה'

ב. פעם אמר כ"ק אד"ש בשיחה בהתוועדות: מה ההוכחה שמכל
דין בתורה אפשר ללמוד גם הוראה בעבודת ה', ולא רק מהלכות
הקשורות עם עבודת ה', כמו אהבת ה' ותפלה, אלא גם בהלכות
הפשוטות שנראות רק ציווי איך להתנהג בצורה מעשית וטכנית

⁴ הלי תמורה פ"ד הי"ג.

⁵ ישעי' כה, א.

⁶ ירמ" לב, יט.

⁷ ואתחנן ו, כד.

⁸ יהושע ב, ח. ועיין ברש"י שפירוש "תקות" - מלשון "קו וחבל" (שבו הורידה רחב
את המרגלים של יהושע, ועל ידו משפחה תלו את תקוותם), והרי זו מטרת חיבורנו
"תקות מנחם" - להראות בעז"ה את הקו וחוט השני המקשר ומשוה התוכן הנלמד
בשיעורי הרמב"ם עם תוכן הפרשה והתאריך בשנה, (ועיין מה שכתבנו בזה
בהקדמה לספרנו "תקות מנחם" ח"א).

** ע"פ הפסוק בתחילת הפטרת פרשת ויצא (הושע יא, ה): "ואל על יקראוהו" שמורה
שהנביאים קוראים ומעלים את ישראל "אל על" - אל הקב"ה ועד למעלה הכי עליונה,
הגאולה וביאת המשיח וע"ד הנאמר (תבוא כו, יט): "ולתתך עליון על כל הגוים אשר
עשה, לתהילה ולשם ולתפארת", שיתקיים בשלימות בביאת המשיח והגאולה!

¹ הלי תשובה פ"ב הי"ז.

² פ"י הי"ג.

³ משלי ה, יט.

בעז"ה סיום הלכות קריאת שמע והתחלת הלכות
תפילה וברכת כהנים
ביום ג' פרשת קדושים (א') ט"ו ניסן יום א' דיו"ט חג
הפסח

הי' תהי' שנת אל-על – שנת ביאת ה' משיח
(בגימטריא)

יציאת מצרים – קבלת עול העבדות לה'

א. התחילו את הלכות קריאת שמע בערב חג הפסח. וסיימו ביום א' דיו"ט חג הפסח, והקשר דק"ש לחג הפסח נראה פשוט; ענין ותוכן הק"ש היא האמונה בה' אחד, וקבלת עול מלכות שמים וקבלת עול המצוות; ופרשה ראשונה תוכנה קבלת עול מלכות שמים, ופרשה שניה "והיה אם שמוע", היא קבלת עול המצוות וכמאמר רז"ל⁹: "למה קדמה פרשת שמע ליהיה אם שמוע? כדי שיקבל עליו עול מלכות שמים תחילה ואח"כ מקבל עליו עול המצוות".

וקבלת עול מלכות שמים ועבודת ה' היא המטרה של יציאת מצרים, כמו שאמר ה' למשה כשמינה אותו לשליחות יציאת מצרים בפרשת שמות¹⁰: "וזה לך האות כי אנכי שלחתיך, בהוציאך את העם ממצרים תעבדון את האלוקים על ההר הזה." [כתוב במדרש שיש כאן רמז שיהי' לאחרי ההכנה של 50 יום; "תעבדון" – תעבדו – נ'] היינו שמתן תורה ועבודת ה' וקיום המצוות, הן התכלית והמטרה של יציאת מצרים.

וענין זה מתבטא גם בתחילת עשרה הדיברות¹¹: "אנכי הוי' אלוקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים מבית עבדים", ואומר ע"ז רש"י: "כדאי היא ההוצאה שתהיו משועבדים לוי' [ולא מביאים ע"ז שום מקור ממדרש; היינו שזהו טהרת משמעות הפסח]. וכן בסוף פרשת בהר בדיני עבד עברי שלא ינהגו בו בבזיון כעבד, נאמר¹²: "כי עבדי הם אשר הוצאתי אותם מארץ מצרים, (ולכן) לא ימכרו ממכרת עבד", ואומר ע"ז רש"י¹³: "שטרי קודם" ואח"כ בסוף הפרשה שוב נאמר¹⁴: "כי לי בניי עבדים עבדי הם אשר הוצאתי אותם מארץ מצרים, אני ה' אלוקיכם" וגם ע"ז אומר רש"י: "שטרי קודם". ועל המילים "אני ה' אלוקיכם", אומר רש"י¹⁵: "כל המשעבדן מלמטה כאילו משעבדן מלמעלה".

היינו שביציאת מצרים יצאו מעבדות מצרים ופרעה לעבודת הקב"ה וקבלת עול מלכותו שזהו התוכן של פרשת שמע ופרשת והיה אם שמוע כנ"ל, האמונה בה' ואהבתו וקבלת עול מצוותיו וקיומן.

וכן הפרשה השלישית דקריאת שמע, פרשת יציאת, גם קשורה באופן ברור וישיר ליציאת מצרים כי הסיבה לקריאתה היא מצות זכירת יציאת מצרים ביום ובלילה הכתובה בסוף הפרשה כמ"ש הרמב"ם¹⁶, בנוסף למ"ש בהלכה קודמת¹⁷, "שגם היא יש בה זכירת כל המצוות", שקשורים עם יציאת מצרים כמ"ש רש"י שם, (וכפי שנכתוב בעז"ה בפרטיות, בסיום על הלי ציצית).

באהבתה תשגה תמיד!

ב. הלכות ק"ש הן ההתחלה של ספר אהבה, ובאים בהמשך

לסיום ספר המדע שמסתיים בהלכות תשובה, ובסיום מדובר ע"ד תשובה מאהבה, עד כדי דרגת אהבה שלמעלה מטעם ודעת וכמו שמסיים שם הרמב"ם עם הפסוק: "באהבתה תשגה תמיד" [שזו עוד דוגמא למה שמוצאים ברמב"ם ברוב המקומות את הכלל¹⁸ "נעוץ סופן בתחילתן", שהספר וההלכות הבאות שוים ומתאימים בתוכן לסיום הספר וההלכות הקודמות]

וענין האהבה בעבודת ה' קשור באופן בולט לחג הפסח, כפי שכתבנו לעיל ובגליון הקודם (מס' 241) שפסח הוא הראשון משלושת הרגלים שהם כנגד האבות ופסח הוא כנגד אברהם שמידתו היא מידת החסד והאהבה.

וכן בק"ש מלבד שהיא המצווה הראשונה בספר אהבה היא גם מתחילה במצוות אהבת ה', לאחרי האמונה שה' אחד, הפסוק השני: "ואהבת את ה' אלוקיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאודך" שענין "בכל מאודך" היא האהבה שלמעלה מטעם ודעת ולמעלה ממדידות והגבלות שזהו"ע יציאת מצרים.

[ואולי אפשר לקשר זאת עם מ"ש בספרים ש"שמ"ע – ר"ת – "שאו מרום עיניכם" שענין "מרום" – הוא הראי' וההתעלות למעלה, כמו יציאת מצרים ההתעלות למעלה מעלה ממדידה והגבלה!]

וכן בפרשה שניה דק"ש, "והיה אם שמוע", נאמר ענין אהבת ה' כמ"ש שם: "והיה אם שמוע תשמעו אל מצוותי אשר אני מצווה אתכם היום לאהבה את הוי' אלוקיכם ולעבדו בכל לבבכם ובכל נפשכם".

והגדת לבנך

ג. במצות ק"ש מודגשת המצווה של האמירה והקריאה; שלא מספיק רק הכוונה אלא צריכים להוציא ולבטא את הדבר בדיבור כמ"ש בק"ש "ודברת בס וגוי' ובשכבך ובקומך" שזוהי המצווה של הקריאה בשחרית ובערבית. וכן ביציאת מצרים מודגשת מצות האמירה והדיבור כמ"ש¹⁹: "והגדת לבנך ביום ההוא לאמור בעבור זה עשה ה' לי בצאתי ממצרים" [ומכאן רואים שצריכים גם לקרוא ולומר את שלושת הענינים "פסח מצה ומרור" שזהו מה שרש"י אומר כאן על המילים "בעבור זה": "בעבור שאקיים מצוותיו כגון פסח מצה ומרור הללו, ואומרים בהגדה ש"רבן גמליאל היה אומר כל שלא אמר שלשה דברים אלו בפסח לא יציא ידי חובתו, ואלו הן; פסח מצה ומרור", ומביא המקור מפסוק זה], ז.א. שבפסח יש מצווה מיוחדת לא רק לעשות את הדברים אלא לאומרם, וכן נאמר אח"כ בפרשת "והיה כי יביאך"²⁰. הפסוק²¹: "והיה כי ישאלך בנך מחר לאמור מה זאת, ואמרת אליו בחוזק יד הוציאנו ה' ממצרים מבית עבדים" היינו שמצוות ההגדה לבנים היא באמירה. ולפני זה בפרשה נאמר²²: "והיה כי יאמרו אליכם בניכם, מה העבודה הזאת לכם: ואמרתם זבח פסח הוא לה', אשר פסח על בתי בניי במצרים וגו'" היינו שבפסח מודגשת מצות האמירה, וכן ק"ש המצווה היא לא רק באמונה וכוונה אלא באמירה וקריאה.

אהבת ה' במסירות נפש

ד. בק"ש מודגש גם ענין המסירות נפש לה' ולאמונת ה', ולא ליפרד מהי' עד כדי מסירות נפש כמ"ש בפרשה זו: "ואהבת את ה' אלוקיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאודך" שעל בכל נפשך אומרים חז"ל ומובא ברש"י על הפסוק: "ובכל נפשך". אפילו הוא נוטל את נפשך", ואח"כ בכל מאודך הכוונה היא שצריך להיות מסירות נפש שלמעלה ממדידה והגבלה.

¹⁸ ספר יצירה.
¹⁹ בא יג,ח.
²⁰ בא יג,יא.
²¹ פס' יד.
²² בא יב' כו-כו"ז.

⁹ משנה ברכות יג,א.
¹⁰ שמות ג,יב.
¹¹ יתרו כ,ב.
¹² בהר כה, מב.
¹³ ספרא, ילקו"ש תרס"ז.
¹⁴ שם פס' נה, ילקו"ש תרס"ז.
¹⁵ ספרא
¹⁶ פט"ו ה"ג.
¹⁷ ה"ב.

וכן המשמעות של "פסח", היא פסיחה ודילוג לדרגות שלמעלה מדרגה העכשווית ולמעלה מטעם ודעת, שזוהי המשמעות והתוכן הרוחני של "יציאת מצרים", לצאת מהמיצרים והגבלות שלו למצב רוחני ולעבודת ה' באופן שלמעלה ממדידה והגבלה [ומדי שנה בשנה יציאת מצרים היא בצורה מחודשת ובדרגה גבוהה לפי המצב שהוא נמצא עתה, וכמו שכתבנו ע"ז באריכות בגליון הקודם (מס' 242) דברי אד"ש ב"יחידות" להשליח הרה"ת משה שיחי' פעלער ביום א' דחג הפסח, שזהו גם ענין היום הולדת – החידוש בכל שנה. ויום א' דחג הפסח הוא גם הלידה ויום הולדת עם ישראל].

פסח – דילוג וקפיצה!

ה. ובקשר לקרבן פסח, שהקריבו אותו בערב פסח ואכלו אותו בליל א' דפסח, ואת הלכות קריאת שמע התחילו בערב פסח וסיימו ביום א' דפסח, ונאמר בקשר לזה בפרשת בא [ואולי זהו רמז גם לביאת המשיח ולגאולה השלימה, כי הגאולה הראשונה, גאולת מצרים, היא השורש לכל הגאולות עד הגאולה השלימה וביאת המשיח, ואולי ענין זה מרומז בשם הפרשה בא]. ועל אכילת הפסח נאמר²³: "וככה תאכלו אותו מתניכם חגורים ונעליכם ברגליכם ומקלכם בידכם, ואכלתם אותו בחיפזון פסח הוא לה'". ורש"י אומר על הפסוק: "מתניכם חגורים. מזומנים לדרך! היינו שאכלו את הפסח בצורה הנראית שמוכנים לצאת במהירות ממצרים [וכך אומר אד"ש מה"מ יהודי עתה, צריך לעשות את עבודתו באופן שיראו אותו, וגם אומות העולם, שהוא חפז ומוכן בכל רגע לצאת מהגלות לגאולה]. ורש"י אומר על המילים "פסח הוא לה'", שכמו שאצל הקב"ה היתה פסיחה ודילוג כך צריכה להיות עבודתו של היהודי באופן של פסיחה וקפיצה.

וז"ל רש"י ד"ה: "פסח הוא לה'", הקרבן קרוי "פסח". ע"ש הדילוג והפסיחה, שהקב"ה מדלג על בתי ישראל מבין בתי מצרים וקופץ ממצרי למצרי וישראל אמצעי נמלט, ואתם עשו כל עבודותיו לשם שמים דרך דילוג וקפיצה, זכר לשמו שקרוי פסח היינו שגם עבודת ה' של היהודי, צריכה להיות באופן של פסיחה לדרגות גבוהות ואופן של יציאה מהמיצרים וגבולים לדרגות ומצבים נעלים.

ואפשר לראות רמז במילה קפיצה שברש"י: קפיצה – נוטריקון ק' – קריאת שמע פ' – פרשיות (שהכוונה היא על שמע והיה אם שמוע) י' צ' ה' – יציאה; שהפרשה השלישית קוראים אותה בגלל מצות זכירת יציאת מצרים או שהצ' – ר"ת ציצית. ובכל אופן עבודת ה' צריכה להיות באופן של מסירות נפש וקפיצה לדרגות גבוהות כמו ביציאת מצרים. וכן תהיה לנו! הגאולה השלימה תבוא גם באופן של: "מדלג על ההרים ומקפץ על הגבעות" מי"ד ממ"ש נאו!

"תקות" חוט השני"??

סיכום הקשר של ההלכה ברמב"ם לפרשת השבוע ולתאריך.

- א. ביציאת מצרים – השעבוד לה', וקריאת שמע – קבלת עול מלכות שמים.
- ב. אהבה בכל מאודך – ויציאת מצרים למעלה ממדידה והגבלה.
- ג. מצות קריאת שמע – ובפסח אמירת ההגדה וסיפור יציאת מצרים
- ד. פסח – דילוג וקפיצה!

* * *

יום א' פרשת קדושים (ב), כ' ניסן, ערב יו"ט שביעי של פסח
הי' תהי' שנת אל-על – שנת ביאת ה'משיח
(בגימטריא)

סיום הלכות תפילה וברכת כהנים והתחלת הלכות

תפילין ומזוזה וספר תורה תפילה וברכת כהנים בדיבור

א. את הלכות תפילה וברכת כהנים התחילו ביום א' של פסח, וכפי שכתבנו לעיל בסיום על הלכות קריאת שמע, שהמיוחד בזה שהמצוה מתבטאת בקריאה ודיבור ולא רק בכוונה בלב, ועד"ז תפילה וברכת כהנים הם בדיבור דווקא, [שלמרות שחז"ל אומרים עה"פ²⁴ "ולעבדו בכל לבבכם" חז"ל אומרים²⁵ והובא ברש"י: "איזוהי עבודה שבלב – זו תפילה" היינו, שהתפילה צריכה להיות עם כוונה והרגש הלב, שבק"ש צריך לכוין את פירוש המילות, עכ"פ פסוק ראשון שמע ישראל] אבל המצוה עצמה של ק"ש וכן מצות התפילה צריכים להיות בדיבור דווקא, ואם רק הרהר בלבו לא יצא ידי חובתו. וכן ברכת כהנים צריכה להיות בדיבור כמ"ש²⁶: "אמור להם". ובפסח מתבטא ומודגש ענין הדיבור כמ"ש על מצות סיפור יציאת מצרים והגדת לבנך וכן "ואמרתם (לבנכם) זבח פסח הוא לה'".

אמור להם!

ב. וכן לומדים מפסוק זה שהחזן צריך לאמר ולהקריא להם הברכות מילה במילה כמ"ש הרמב"ם בהלכות אלו²⁷: "ושליח ציבור מקרא אותם מילה מילה והם עונין שנאמר: "אמור להם" עד שיאמר וכו'" וכך כותב שם כמ"פ.

וב"ספרי²⁸ לומד מפסוק זה שהחזן צריך לקרוא לכהנים, וז"ל: "ומנין שחזן צריך לומר להם אמרו, ת"ל אמור להם". ונפסק ברמב"ם²⁹: "היו שנים או יותר [כי כתוב להם – ל' רבים] – אינם מתחילין לברך עד שיקרא להם שליח צבור, ואומר להם: כהנים! וכו'".

ובטור כותב³⁰ על מ"ש ש"אם כהן אינו נושא כפיו עובר בשלשה עשה; כה תברכו, אמור להם, ושמו את שמיי": "והוא שיהי בבית הכנסת כשקורא כהנים, דכתיב 'אמור להם', ומתרגמין 'כד יימון להון', אבל אם אינו שם אינו עובר", וכן אומר כ"ק אד"ש בשיחות שהמילה "פסח" גם מלשון "פה סח" – היינו הפה שסח בדברי יציאת מצרים או בדברי תורה.

"תקות" חוט השני"??

סיכום הקשר של ההלכה ברמב"ם לפרשת השבוע ולתאריך.

- א. תפילה וברכת כהנים בדיבור, והגדה וסיפור יציאת מצרים בדיבור.
- ב. ברכת כהנים – אמור להם.
- ג. פסח – פה סח דברי תורה ויציאת מצרים.

* * *

אור לארבעה עשר בודקין את החמץ

²⁴ עקב יא,ג.

²⁵ ספרי תענית ב,א.

²⁶ נשא ו, כג.

²⁷ הלי נשיאת כפים פי"ד הי"ג.

²⁸ ספרי קמג.

²⁹ שם הלי ח'.

³⁰ טור או"ח הלי נשיאת כפים ס"י קכח, א.

הרבי הקודם האדמו"ר הרי"צ פירש המשנה של בדיקת חמץ ע"פ עבודת ה': המשנה בריש פסחים (דף ב', א) אומרת: "אור לארבעה עשר בודקין את החמץ לאור הנר"; "אור לארבעה עשר" – בתחילת יום הי"ד, ועד"ז בחיי היהודי – בתחילת שנת הי"ד – היינו **הבר מצוה**; **בודקין את החמץ** – עליו לבדוק ולפשפש במעשיו ולעשות תשובה ולבער ולבטל את כל **החמץ** הרחני. **לאור הנר** – היינו בכח הנשמה; "נר הוי' נשמת אדם", יש סייעתא דשמיא שימצאו ויבטלו ויבערו את כל החמץ.

מקום שאין מכניסין בו חמץ
שמעתי מידיד חסיד וזיניץ; פעם בליל בדיקת חמץ, א' האדמו"רים הקודמים של וזיניץ בדק בביתו את החמץ, וקיים המצוה בשלימות בכל הפרטים והדקדוקים כמ"ש "בחורים ובסדקים", ואחרי שעות ארוכות לפנות בוקר, פנה לגבאי שלו, שסייע וליווה אותו כל העת, ונתן לו את הנר, והצדיק פתח את כתונתו והצביע על חזהו כנגד לבו ואמר לו: ועכשיו אתה תבדוק כאן!... הגבאי ה' פיקח וענה לאדמו"ר תשובה ניצחת: "הרי כתוב מפורש במשנה בדין בדיקת חמץ: "מקום שאין מכניסין בו חמץ, אין צריך בדיקה..."

תאוות עוה"ז – חמת מלא צואה
אפשר לומר שהמילה "חמץ" מרמזת לתאוות עוה"ז; הגמ' אומרת (ומובא בתניא) שכשהאדם עושה חשבון למאוס את תאוות עוה"ז: "אישה חמת מלאה צואה, ומכל תאוות עוה"ז, נעשה חמת מלא צואה" – **וחמץ-ר"ת – חמת מלא צואה"**

החמץ נהפך ל"צמח"!
פעם סיימו בלימוד הרמב"ם בער"ה יום ההולדת של ה"צמח **צדק**" את הלכות "**חמץ ומצה**", ואמרתי לבאר הקשר ע"פ הסיפור שהי' עם ה"צמח צדק" והאדמו"ר הרש"ב נ"ע, לפני ההסתלקות של ה"צמח הצדק" י"ג ניסן תרכ"ו, כשהי' האדמו"ר הרש"ב בן 5 שנים בסמיכות ליום הולדתו ב' ניסן קרא לו ה"צמח צדק" לחדרו ונתן לו מטבע ואמר לו: בקשר ל"מחצית השקל" במילה "**מחצית**" – הצ' באמצע, והאותיות הקרובות לצ' הן ח' ו', היינו מי שמתקרב וקרוב לצדיק הדור, הוא ח"י! אבל האותיות הרחוקות יותר הן מ' ת', היינו אם מתרחק מהצדיק הוא בגדר "מת" ברוחניות.

וע"ד סיפור זה אמרתי שבה רואים ההבדל בין **חמץ ומצה** שכן נקראות ההלכות ברמב"ם (ולא הלכות פסח כבשו"ע או"ח); במילה **חמץ-צ' – הצ' בסוף**; היינו שמדובר באדם שמשאיר **הצדיק** לסוף זמנו וענייניו, היינו שבהתחלה בהיותו צעיר מלא תאוותיו ולבו הי' ח"ם (האותיות הראשונות של **חמץ**) בהם, ולבסוף, בזקנותו בא לצדיק לבקש תיקון ועצה והדרכה, זהו **חמץ!** – הוא **החמץ** ההזדמנות, (לא ח"י הפסיד, כי תשובה תמיד אפשר לעשות, ו"שערי תשובה לא ננעלו"), אבל החמץ האפשרות לעשות כשהוא עוד צעיר תוסס וחי.

ומה שצריך להיות **מצ'ה** – היינו שהצ' באמצע, ז.א. שהצדיק נמצא אצלו במרכז חייו וכולו קשור ובטל לצדיק, והאותיות שלפני ואחרי הצ' הן – מ' ה' – מה וביטול לקדושה ולצדיק. והאידיאל הוא שיהי' לא רק "ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ" אלא שיהי' "אתהפכא חשוכא לנהורא ומרירו למיתקא", היינו שהחמץ עצמו יהפך לעת"ל לטוב וקדושה, היינו שהחמץ – יהפך ל"צמח" – היינו מלך המשיח, קשור ליום הולדת ה"צמח צדק".

וב"צמח" – הצ' בהתחלה, היינו שהצדיק לא רק במרכז חייו וענייניו של היהודי, אלא שאין לו שום עניינים אחרים, שבה זה מתחיל והוא כל ענייניו מתחילתו ועד סופו. ואחרי הצ' באים האותיות מ' ח', וכתוב בספרים (הובא גם באוה"ת לה"צמח צדק" ובשיחות אד"ש) בקשר ל"מ"ח דברים שהתורה נקנית בהם" (אבות פרק ו') **שמ"ח** – גימטריא **חי"ל** (שלכן "אשת חי"ל" מוסב על התורה וכמו"כ "חיל" – פירושו הצלחה, וכן **משיח וגאולה**, כמ"ש בנבואת בלעם "וישראל עושה חיל" שמעתי מידידי הרה"ת זוסיא שיחי' וילהלם שראה "ווארט";

במילה "מצות" – הצ' באמצע, ואם אין שם צ' אז יש "מות – או מת" היינו שע"י הקשר לצדיק ניצלים מהמות. או צ' פירושו צדקה – היינו "צדקה תציל ממות". (שזהו ר"ת "מצות" כמ"ש בתורה בכתוב חסר)

עד שבאו תלמידיהם
בשנת תשכ"ט השנה שסיימנו ה"קבוצה" שלנו וחזרנו לארה"ק לאחר חג הפסח בסדר הראשון היו התמימים אצל אד"ש וראו איך הוא עורך הסדר בדירה ובשולחן של הרבי הקודם [שם ישב בסעודות יו"ט באופן של ביטול לרבי הקודם וכמעט שלא דיבר רק ענה על מה ששאל גיסו הרשי"ג ז"ל, והיו "גילויים" בסוף הסדר, הנעימה המיוחדת והחיות החזקה שקרא אד"ש את ה"הלל" "הודו" ו"נשמת" שנשמע חזק בכל החדר] באותה שנה בסדר הראשון היתה בה צפיפות גדולה של כל התמימים שגדשו את החדר ורצו לראות ולשמע את כ"ק אד"ש מה"מ, ולדאבוננו מרוב צפיפות נשברו הכיסאות שם בדירת הרבי הקודם ולמחרת הרבניות, של הרבי הקודם ובנותיה לא הרשו לתמימים לעלות ולהכנס לסדר של הרבי. והבחורים ערכו את הסדר ב"מנוחה", במטבח הישיבה ב-749. פתאום באמצע הסדר הגיעה הידיעה שאד"ש הסכים (לבקשת הרשי"ג מנהל הישיבה, שבקשו אצלו שיבקש את הרבי) שהתמימים של ה"קבוצה" שחוזרים אחרי פסח, שיכנסו לסדר, ורצנו מהר לשם כך ששה"כ הקבוצה שלנו היינו וראינו ב-4 סדרים אצל הרבי. כל זמן שהרבנית של הרבי הקודם נחמה דינה ז"ל היתה חי', שאז ערך אד"ש הסדר בבית הרבי הקודם, ואד"ש הי' עורך הסדרים וסעודות יו"ט שם (ומאז שהסתלקה בי' טבת תשל"א, הרבי הפסיק לעשות שם הסדר וסעודות יו"ט והלך לביתו ונפסקו ההתוועדות של ליל ב' דחה"פ והמאמר לפנות בוקר לאחר תיקון ליל שבועות) ואחרי הסדר בלילה השני הי' יורד למטה לביהמ"ד הגדול בשעה 1:30 בלילה, ומתוועד כמה שעות ומאריך בביאורי ההגדה. ובשנת תשכ"ט אמר אד"ש, בהתוועדות זו דליל ב' דחה"פ, שיש ראייה מההגדה שהתלמידים לא צריכים להיות נוכחים בסדר של רבם, כי כתוב שרבותיהם היו מסובים ומספרים ביציאת מצרים כל אותו הלילה "עד **שבאו תלמידיהם** ואמרו להם: הגיע זמן קריאת שמע של שחרית" סימן שהתלמידים לא היו שם בזמן הסדר.

עומדים צפופים!
בשנה א' ב"דברי כבושין" ב"צום גדלי" לאחר תפילת מנחה (למחרת ר"ה, שהיתה בר"ה צפיפות איומה שקראו לזה "מכבסה") וכ"ק אד"ש מה"מ אמר בשיחה למה בבית המקדש הי' צפוף, "עומדים צפופים" שהמעלה בזה, **שכשצפוף א' מרגיש את השני!** כי כרגיל א' אומר לשני אל תגע בי, ומתרחקים א' מהשני, אבל כשצפוף, אמנם אין ברירה, אבל מתקרבים "ומרגישים" (תרתי משמע) את האחרים...

לזכות חבר מצוה
התמים היקר **יששכר דב שיחי'**
להכנסו למצוות ביום ועש"ק פרשת אמור **ב' אייר יום הולדת אדמו"ר המהר"ש נ"ע** – **"לכתחילה אריבער!"**
יה"ר שיגדל ל"חסיד ירא שמים ולמדן" – **חי"ל בצבא כ"ק אד"ש מלך המשיח**.
וירונו הוריו ממנו ומכל יוצאי חלציהם נחת יהודי חסידותי מתוך בריאות והרחבה אושר ושמחה תמיד כל הימים ויזכו לראות קבלת פני מלך המשיח והגאולה השלימה מיי"ד ממ"ש נאו!
נדפס ע"י הוריו הרה"ח **שלמה ורעייתו רוגית שיחיו קליש**

(דברים שנאמרו בסעודות סיומי הרמב"ם בביהמ"ס וביהמ"ד ליובאוויטש - 770 - בית משיח)

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!